

Digitale Detox

Stef Van Overstraeten

Een kortverhaal

Nand en zijn opa Ferdi – eigenlijk Ferdinand – waren twee handen op een buik. Omdat zijn ouders beiden een drukke job hadden, bracht opi Ferdi Nand naar het voetbal, maakten ze samen huiswerk, werd de jongeman eigenlijk opgevoed door zijn grootvader. Ze woonden in dezelfde straat, schuin tegenover elkaar. ‘Koffie opi?’

‘Zeker weten. En neem daar onderin de kast maar een druppeltje ook, dat mag je ondertussen wel hebben als grote middenvelder. Je zou zo volleyballer kunnen zijn. Gelukkig is dat niet zo, het zou betekend hebben dat ik vroeger veel verder had moeten rijden om je op wedstrijd te krijgen. Het zou me niet deren eigenlijk. Wel veel meer benzine om te bekostigen.’ Ze lachten. ‘De tomaten doen het goed dit jaar, de aardappelen hebben de plaag, daar zal niet veel van overschieten. En binnenkort gaan we het tuinhuis nog een keer onder handen nemen. Ik moet ervan profiteren, aangezien je toch geen meisjes mee naar huis brengt. Nog tijd genoeg, jongen. Profiteren van het leven. Al kan dat ook enorm fijn zijn als koppel. Hoe zit dat met die borrel? Mijn keel is zo droog als een leren lap.’

‘Komt in orde. De meisjes, dat zal wel komen opi. Ik ben niet gehaast. Ik krijg mijn zakgeld nog alleen op,’ maakte Nand duidelijk. ‘Ik zie hoe dat bij mijn vrienden gaat. Al jaren vaste verkering, van op de middelbare school en nu ze proeven van het studentenleven botert het niet meer met hun vriendinnen en moeten ze harten breken. Niet aan mij besteed.’

‘Groot gelijk jongen. Breng de krant ook even mee als je wilt.’ Ferdi zette zijn leesbril alvast op en genoot van het moment samen met zijn kleinzoon.

Nu was het al even omgekeerd, nu zorgde Nand voor Ferdi. Grootmoeder was al enkele jaren overleden. ‘De oude heeft

kanker, vriend. Prostaat. Zit in de familie.' Het kwam als een schok. Nands hart bloedde. Het was winter. Een stevige, met een deken over de moestuin. En veel en hard vriezen. 'Goed tegen de muggenlarven, die gaan dan dood, minder krabben volgende zomer.' Ferdi was een encyclopedie, Wikipedia was er niets bij. Hij gaf zijn kleinzoon goede raad en levenslessen mee. Nand vervloekte de winter, ook al als voetballer. Deze zou in zijn geheugen gegrift staan als het seizoen waarin zijn grootvader, zijn voorbeeld, de stoere eik, geveld werd. 'Stadium vier volgens de dokter, met uitzaaiingen in mijn lever en longen. Ik heb er al over gelezen, ik leg er mij niet zomaar bij neer. Nooit beginnen met roken Nandje, nergens goed voor.' De laatste weken ging het heel wat minder met Ferdi. Hij sliep veel, na de zoveelste controle in het ziekenhuis. De chemo werd opgestart. Nand besloot zijn studies op een lager pitje te zetten en bij zijn opa te blijven. Sommige dingen waren moeilijk om alleen uit te voeren, zoals de oude man wassen. Daarom besloten de twee om er extra hulp bij te halen. 'Ik heb niet graag vreemden in mijn huis, maar ik besef dat het veel is voor een jongeman,' sprak Ferdi. 'Nadine heeft een goede naam in het dorp. De mensen vinden het een goede verpleegster. Zij zal je ontlasten, zodat je mijn blote kont niet moet afvegen.' Er was een krak in zijn lach. Nand dacht veel na. Zocht dingen op over de ziekte. Belde stiekem naar de dokter. Mocht zich volgens de specialist voorbereiden op een korte periode. Zijn grootvader had nog een vingerknip over. De twintiger besloot er gewoon het beste van te maken. Als Ferdi hem één ding had geleerd was het om niet te lang te piekeren, niet te veel woorden gebruiken, maar daadkracht te tonen. Hij zou er zijn voor zijn opi. Dag en nacht.

Jinthe heette ze. Ze deed stage bij een verpleegbureau uit het dorp en had iets Indisch. Ze kwam samen met Nadine, haar begeleider. ‘Zou dat niets zijn voor jou,’ vroeg Ferdi luid genoeg en hij knikte vanop zijn ziekenbed naar de stagiaire. Het kwam grof over, maar zo was het niet bedoeld. ‘Ik heb al twee jaar een vriend,’ was het plechtstatige antwoord van Jinthe. Ze was afstandelijk, maar deed haar werk goed. ‘Mijn excuses, juffrouw, mijn kleinzoon is een goede partij, al heeft hij het lastig om initiatief te nemen tegenover vrouwelijk schoon.’ En mooi dat was ze. Een Indiase schone, dacht Nand. Er hing elektriciteit in de lucht, nog geen pure verliefdheid. Er werd niet meer over gepraat, Ferdi liet meer en meer betijen. Jinthe en Nadine kwamen op het einde elke dag en doorheen de weken was het zichtbaar dat de jonge vrouw lossier werd. Vooral tegenover Ferdi, ze kregen een goede band. Ze had goede humor merkte Nand die wat op de achtergrond bleef en de dames hun werk liet doen, meestal voerde hij kleine huishoudelijke taken uit. Af en toe werd een beleefd woord gewisseld. Tot er een beslissing moest genomen worden. ‘Laat me maar gaan jongen,’ zijn manier om te kiezen voor het uitdoofscenario. Het ging allemaal zeer snel. Na drie maanden. Euthanasie. Ferdi vroeg of Nadine en Jinthe wilden bijstaan en nadien ook nog een keer langskomen.

‘Veel sterkte,’ begon Jinthe de dag voor het overlijden. ‘Bedankt.’

‘Je opi is een fijn man. Ook ik zal hem missen. Hij zit in mijn hart.’

‘Dat betekent heel veel voor mij. Jullie hebben hem goed verzorgd, hij kon zich geen betere hulp wensen.’ Er vloeiden tranen. En een korte troostende knuffel.

Jinthe kwam ook naar de begrafenis. Wat Nand opviel was hoe knap ze eruitzag. En hoe raar hij dat op dat moment vond. Hij had haar nooit eerder in burgerkledij gezien. En met een ander kapsel dan een pony. Ze spraken kort. 'Hou je goed.'

'Bedankt om langs te komen. Ik had dat niet verwacht.'

'Ik moest dit doen voor Ferdi. En voor jou.' Ze wisselden gsm-nummers uit. Weken was er geen contact. Nand wilde niet de eerste zijn om iets te sturen, omdat ze een relatie had, maar wilde haar wel nog een keer zien. Als vrienden dan. Omdat ze zo goed was geweest voor zijn opa. Dat zou hij nooit vergeten.

'Hoe gaat het?', stuurde ze na een maand ongeveer. Het was het eerste van vele berichten. En twee weken later volgde er een eerste afspraakje. Al wilden ze van de noemer date niet weten. 'Ik zal eerlijk zijn,' gaf ze het gesprek na twee donkere trappistenbieren een andere wending. 'De eerste keer toen ik bij Ferdi binnenkwam voelde ik meteen de warmte. De warmte van hem, van zijn huis. Toen hij die opmerking maakte over dat ik wel iets voor jou zou kunnen zijn voelde ik mij daar eigenlijk niet ongemakkelijk bij, ook al liet ik dat wel zo uitschijnen. Ik ben dan wel geadopteerd, ik geloof in karma. Bij je grootvader zat het onmiddellijk goed. Te goed, want er was een emotionele band. Er hing ook iets in de ruimte, jij. Jouw geur, jouw persoon, gewoon jij. Ik vocht om er niet aan toe te geven. Ik heb er met mijn vriend al open over gesproken. Ik vertelde hem dat ik met mijn gevoelens voor jou niets wil doen. En nu twijfel ik er aan. Ik voel weer die warmte, maar ik heb het ook goed bij hem.' Voor Nand was het verwarrend. Ze konden het uitstekend vinden met elkaar. Hij bewaarde de nodige afstand, uit respect voor haar, had toch ook een knoop in de maag toen hij haar zag. Was nooit eerder zo verliefd geweest. En besloot het haar de volgende keer ook te

zeggen. In de tussentijd bleven ze tientallen berichten sturen per dag, honderden per week.

‘Ik heb een beslissing genomen,’ stond er. Nand stuurde een vraagteken terug. ‘Kunnen we straks bellen?’

‘Uiteraard.’ Ze had gebroken met haar vriend. ‘De moeilijkste beslissing in heel mijn leven,’ vond ze. Nand ervaarde het als wrang, alsof hij iets fout had gedaan, toch was er ook euforie, ze had voor hem gekozen. Ze pasten bij elkaar, dat wisten ze allebei. En wat volgden waren hemelse maanden. Ze hokten samen, kozen voor symboliek. Het huisje van Ferdi bleef in de familie, Nand en Jinthe kochten het. En knapten het op.

De laatste tijd had hij het gevoel dat er iets schortte. Hij kon het perfect benoemen, al maakte hij zich er zelf ook schuldig aan. Het leek alsof ze uitgepraat waren. Alsof alles was verteld in die hevige en zwoele maanden. Op elkaar aangewezen, elkaar aangevuld. Bij alles. Het was snel gegaan. Hectiek van het professionele leven. Verse mensen leren kennen, afstoten, andere job, sleuren, trekken, weer een ander seizoen. Lente, herfst, zomer, of in een andere volgorde. Geen tijd om te genieten en wanneer het uur verandert na de hobby niet meer voor het donker thuis, naast elkaar, werkelijk naast elkaar in bed. Ieder op zijn zijde, er kon nog iemand tussen. Zo groot werd de ruimte stilaan tussen de twee. Hij kon het niet zeggen maar voelde het erg op zijn borst drukken. Hij wilde het uitpenselen in plaats van schreeuwen. Alleen had hij dat nog nooit gedaan. Hij was geen schilder. Het bleef sluimeren. De ondergang. De elektronica van de wanhoop, het desperate. De drang naar meer, naar uitgaan, naar verslinden, drinken, roesmiddelen. En het toch kunnen intomen. Af en toe

lostrekken van het geheel, de sleur, het gemis. Vallen, rechtkrabbelen, de liefde in hun ogen, dromen dat er van trappen gevallen wordt. Gekunsteld, zoekend, steunend, vragend, geen van beide die soms een antwoord weet. Ferdi keek toe vanop de kast. Wie passeerde keek hem aan. Teleurstelling. Bittere tranen. ‘Zelf uitklaren’, schenen zijn lippen zonder veel beweging voort te brengen.

‘Naar wie stuur je een bericht?’ Jaloers. ‘Ben je nu weer aan het sms’en?’ Kapot. ‘Leg dat toestel nu toch eens weg: ik PRAAAT met je.’ Stikjaloers. ‘Je hebt een ander, anders zou je nooit zoveel tokkelen op dat monsternobieltje.’ Stikkapot. ‘Ik gooi hem door het raam.’

‘En ik die van jou dan, eikel.’ Deuren, slaande. Plagen, tergen, klagen. Tegen anderen. Optrekken die muur. Spouw, spuwen, recht in het gezicht. Een week: wezenloze stilte. Galm van dorre bloemen op de eettafel. Van de bliksem uit de keukenkasten, van het onweer in de darmen. Protest, vuistengeklop op alle muren. En emmers vol tranen.

‘Ik wil ergens naartoe waar het echt winter is,’ zei ze, ‘waar het stenen uit de grond vriest, waar er rijm- en ijsplekken zijn op het asfalt.’ Ze waren een winter verder. ‘Het zal ons goed doen,’ was het enige wat Nand kon uitbrengen. ‘Ik vind dat je nog teveel op je gsm staart. Dat deed je in het begin niet. Hoe ik erover denk weet je intussen, maar het begint me de kasten op te jagen. Inwendig op te vreten. Ik wil dan weten wat je doet, waar je naar zoekt, met wie je contact hebt...’

‘Jij moet veel zeggen. Wanneer ik iets vraag, antwoord je pas bij mijn tweede poging.’ Het leek na de eerste uitbarsting erger te zijn worden. ‘Het is voor het werk.’ Of ‘Nog snel mijn mailbox bekijken, mijn baas ging me nog iets over een dossier sturen.’ De

ruzies bleven fel. Tot Nand zijn stoute schoenen aantrok. 'Jinthe, echt, zo kan het niet verder. We leven in twee aparte werelden, in hetzelfde huis. Ik kan het niet langer hebben. Het moet veranderen of ik ga weg.'

'Wat doe ik verkeerd dan,' wilde ze weten. 'Je beseft het echt niet. Wanneer je wakker wordt, is het eerste wat je doet niet mij een zoen geven, maar kijken wat je gemist hebt op de socials of in je mailbox. Bij het eten staat de tv aan, maar jij scrolt en scrolt en chat en nog veel meer, we wisselen geen woord meer. Het moet stoppen, want ik houd het niet meer uit. Je bent verslaafd, die gsm is je lief. Ik niet of niet meer. We doen niets meer samen. Thuiskomen, op de gsm, eten, op de gsm, tv kijken, op de gsm, nog even naar toilet, op de gsm en voor we gaan slapen ook nog even op de gsm. En ik beseft dat het bij mij niet veel beter is. Daarom moeten we hier samen uit.' Samen naar het graf van Ferdi. Verbinding. Goedmaakseks. Liters lijm gekocht in de doe-het-zelfzaak voor de brokken, de geslagen kraters. Ze gooiden het op een akkoordje. Een trip om te digital detoxen zouden ze ondernemen. 'Duitsland lijkt me wel wat. Het Zwarte Woud, ooit geweest? Ik heb op mijn gsm enkele huisjes gevonden.'

'Dit is echt geen grap Jinthe, maar het is er wel mooi, koud en stil, heb ik me laten vertellen,' zei Nand. 'Wil je er iets aan doen? Gedaan met de technoferance, ik word er misselijk van.'

Het huisje was zoals ze het op foto hadden gezien, met een uitgesproken interieur in houttinten, een mezzanine met een dubbel bed, veel ramen, een piekfijne keuken met zicht op een heuvelrug, een houtkachel, een jacuzzi buiten en rondom vooral veel bomen. 'En die geur, ruik eens Nandje, zalig!' De zuurstof die hun relatie nodig had, konden ze diep in het woud vinden. Ze hadden thuis al een weekje geoefend om hun gsm zo weinig

mogelijk te gebruiken. Naar het huisje kwam enkel die van Nand mee, voor noodgevallen. ‘Zullen we beginnen met een wandeling?’ Jinthe was enthousiast. Ze trokken een dikke jas aan, handschoenen, deden een sjaal om en twee mutsen gingen over de oren. Ze genoten van het samen alleen zijn, van het bijna verdwalen, van het luisteren naar de natuur, naar hun eigen hart, hun longen. ‘Geweldig toch? Eerst een kopje hete chocolademelk en dan een douche?’ Nand ging akkoord met het voorstel van Jinthe. ‘Ik heb een paar keer gedacht dat ik mijn telefoon voelde trillen in mijn zak’, zei ze. ‘Terwijl ik die natuurlijk niet bij me heb. Afkickverschijnselen, fantoompijn. Hoe raar is dat!’

Van in het kingsizebed konden ze door het grote raam de zon zien opkomen. Ze hadden de gordijnen met dat beeld in het achterhoofd open gelaten. ‘Hoe prachtig, kunnen we hier niet gewoon blijven wonen, voor altijd?’

‘Af en toe moet er nog gewerkt worden, hoe zouden we dit kunnen blijven betalen?’

‘Het is echt genieten met jou,’ wilde Jinthe kwijt. ‘Ik ben echt stom geweest.’

‘Stom?’

‘Ja, door steeds gefocust te zijn op mijn gsm. Ik wilde niets missen. Alle nieuwtjes, alle reizen van vrienden en vriendinnen, bevallingen, weetjes van collega’s. Je had gelijk, dat werkt verslavend. Ondertussen heb ik er ook al over gelezen. Die algoritmes werken zo op je gemoed dat je blijft scrollen, echt bijna in je toestel kruipen is het. Terwijl het totaal overbodig is, want het leven is hier en nu. Niet digitaal, virtueel of nog iets anders. Mensen kijken blijkbaar gemiddeld 150 keer per dag op hun gsm. Waarschijnlijk kwam ik bij dat cijfer wel erg dicht in de buurt.’

‘Dit wordt een superromantisch dagje’, vond Nand, hij rekte zich uit en stond op om koffie te halen. Onderweg naar de trap gooide hij de ramen open. De kou trad binnen, samen met de groene geur van het bos en de warmte van de zonnestrallen. ‘Ik denk nog vaak aan Ferdi, weet je dat’, liet Jinthe zich ontvallen. ‘Oh ja, wat lief’, wilde Nand kwijt. ‘Ik wil voor eeuwig bij je blijven.’

‘Jij bent de man van mijn leven.’

Ze stoeiden, luisterden naar muziek en praatten lange uren, over het verleden, de toekomst, vandaag, morgen en gisteren. Over hun jeugd, over wat ze hadden meegemaakt en niet meegeemaakt, wat ze nog wilden meemaken, over bekenden, minder bekenden en onbekenden, over bloemen, plantensoorten en koken. Groenten, fruit, vlees, veganisme, vegetarisme, ze passeerden de revue. Ze verkenden elkaars lichaam, met of zonder kleren aan, leerden elk plekje, elk bultje, putje, vlekje wat ze nog niet kenden kennen. En dan was er thee, koffie, wijn of sterke drank. Shotjes, opnieuw muziek, maar dan met meer bassen, retro house voor Nathan, metal voor Jinthe. En tenslotte in elkaars armen in slaap vallen. In de jacuzzi, op de bank, buiten in de bittere koude onder een deken, binnen in de warmte onder een deken, in bed, naast bed, op elkaar, naast elkaar. Als twee-eenheid.

De laatste avond kleedden ze zich op. Ze hadden gereserveerd in een restaurant dat goed scoorde in de Gault&Millau. ‘Amai, knapperd, wat zie je er fenomenaal uit.’ Nand showde zijn smoking. ‘Zo heb ik je nog nooit gezien.’ Zij droeg een kledingstuk met glinsters en een diepe uitsnijding in de rug. ‘Ik vond je knap op de begrafenis van opi Ferdi en dat was vreemd, geef ik grif toe. Dit is nog van een ander kaliber. Jinthe, echt waar, zo sen-

sueel!’ Het was alsof ze de tijd een jaar hadden teruggespoeld. Uiteten waren ze in twaalf maanden bijna niet geweest. Of het was naar de pizzeria, kebabzaak of frituur in het dorp. Voor ze in hun auto stapten gingen de galakleren eerst toch nog vlug weer uit. Ze waren smoor, alsof het nooit anders was geweest. ‘Winter betekent wild, ook in Duitsland,’ zei Nand. ‘Vind je dat erg?’

‘Ik wil ook rustig eten.’

‘Flauw,’ lachte hij. De ober nam de bestelling op, twee keer een uitgebreid menu. Het avondmaal van de herontdekking van de liefde. Van het harten veroveren, loensen, lonken. Voeten schuurden benen onder tafel. Handen verstrengelden. ‘Nemen we die kok in dienst?’

‘Absoluut.’

De volgende ochtend volgde de nuchterheid, het schuchtere. Besluiten werden genomen aan de ontbijttafel. Realistisch. Luisiterend. Ademend, met stevige harteklop. Wat was, was. En zou nooit meer weerkeren. Zonder naïveteit. Voortaan veel meer samen ondernemen. Sporten, wandelen, fietsen, lezen, kattebelletjes schrijven, ontbijten, tijd nemen voor elkaar. Samen naar de kapper, de sauna, het pretpark, de familie. Levenslang leren, schaven aan de identiteit, het intellect, zonder digitale verleidingen. Althans niet helemaal, wel beperkt. Beperkter. Afgebakend. ‘Wat ben je mooi zo zonder gsm,’ grapte Nand. ‘Jij nog veel mooier, want ook bij jou was het het verlengde van je hand bij momenten, je meest geliefde instrument.’

‘Klopt helemaal,’ gaf hij toe. ‘Zetten we de kerstboom wanneer we weer thuis zijn?’ Een intens weekend, zo zouden ze het achteraf omschrijven aan wie het wilde horen. Ze wisten hun profielen op de socials en besloten om voortaan hun mobiele telefoon enkel nog te gebruiken wanneer ze niet samen thuis

waren. ‘Of om te bellen, naar onze ouders,’ wierp Jintje op. En over alles te praten, terwijl ze naast of tegenover elkaar zaten en hun ogen elkaar konden ontmoeten. ‘Ik hou zielsveel van je!’

‘Ik nog meer.’

‘Als we trouwen verplichten we iedereen om zijn of haar gsm thuis te laten voor het feest!’

‘Zo is dat.’

**Dit kortverhaal werd je gratis
aangeboden door uitgeverij Hamley
Books.**

**Wil je meer weten over onze boeken?
Bekijk dan zeker onze website via
www.hamleybooks.be¹**

1. <http://www.hamleybooks.be>

